

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางความเจริญของยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เราควรได้มีการพัฒนา และสร้างเสริมให้แก่เยาวชนไทยยุคใหม่เพื่อจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ตลอดจนใช้ในการติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศในระดับนานาชาติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยตกอยู่ในสภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่ต้องได้รับการฟื้นฟูเศรษฐกิจตามทิศทางและกรอบนโยบายของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (The International Monetary Fund) ซึ่งผลักดันให้กิจการด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรมต่างๆ จำนวนไม่น้อยต้องร่วมทุนหรือขายกิจการให้กับบริษัทต่างชาติ ทำให้แนวโน้มการดำเนินการทางธุรกิจการค้าและการอุตสาหกรรมในอนาคตเป็นไปในลักษณะของการค้าเสรีที่ชาวต่างชาติสามารถมาลงทุนดำเนินการ หรือบริหารกิจการกับคนไทยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ดังเช่นที่ สุธเกียรติ์ เสถียรไทย (2541) ได้กล่าวไว้ ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจุบันกรรมการบริหารของธนาคารแหลมทองฯ ต้องประชุมโดยใช้ภาษาอังกฤษเนื่องจากมีกรรมการบริหารชาวต่างชาติร่วมประชุมด้วย และการใช้ภาษาอังกฤษในลักษณะดังกล่าวที่เกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วมของชาวต่างชาติเช่นนี้จะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในธุรกิจต่าง ๆ

จะนั้นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงควรต้องเน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544: 25) ที่ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียนโดยได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ในส่วนของวิสัยทัศน์การพัฒนาศึกษาไทยในอนาคตว่า “...พัฒนาคนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ เช่น มีความรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ”

ด้วยเหตุที่หลักสูตรจะให้แนวทางในการสอน (Sowell, 1996: 7-8) อันเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา ดังเช่นที่ สันต์ ธรรมบำรุง (2525: 1) กล่าวว่า “ความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นสำคัญ เพราะหลักสูตรจะเป็นข้อกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ผู้ที่ทำการสอนได้ดีจะต้องมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างดีด้วย” ดังนั้นในการพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เรียนจะสามารถใช้งานได้จริงนั้นควรจะมาจากการพิจารณาหลักสูตรด้วย

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในฐานะสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีภารกิจในการจัดการศึกษาทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญา แก่เยาวชนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่ สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และตลาดแรงงาน ได้คำนึงถึงความสำคัญของ ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ และได้ระบุไว้ในเป้าหมายการพัฒนาในแผนพัฒนาการ ศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านคุณภาพไว้ว่า “เน้นการสอน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษาต่างประเทศใน หลักสูตรทุกระดับ” ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักสูตรทุกระดับแล้วปรากฏว่า มีวิชาภาษาอังกฤษบรรจุใน หมวดวิชาภาษาต่างประเทศในทุกหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะบริหารธุรกิจ สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล ได้ตระหนักและเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องเตรียมบุคลากรที่มีความ สามารถเฉพาะในด้านภาษาอังกฤษธุรกิจ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานด้านธุรกิจ สมัยใหม่ที่ต้องเกี่ยวข้องกับต่างประเทศมากขึ้น จึงได้เปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอก ภาษาอังกฤษธุรกิจ ขึ้น ในปี พ.ศ. 2539 โดยปรับปรุงจากหลักสูตรบริหารธุรกิจ วิชาเอก การจัดการ-ภาษาธุรกิจ (อังกฤษ) ที่เปิดสอนมาก่อนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 และโปรแกรมการเรียน ในวิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ ที่เปิดสอน นั้น ได้บรรจุรายวิชาภาษาอังกฤษต่าง ๆ ที่พัฒนาผู้เรียน ในทุกทักษะ ทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อย่างไรก็ดี หลักสูตรรายวิชาที่มีอยู่นี้ ได้ พัฒนามาจากการระดมความคิดเห็นของคณะครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง แต่อาจขาดข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพความเป็นจริงในการใช้ภาษาอังกฤษในวงการธุรกิจในปัจจุบัน

ด้วยเหตุที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544: 24) มุ่งที่จะพัฒนาคน ในระบบของการจัดการศึกษาให้มีลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” หลักสูตร จึงควรได้มีการพัฒนาโดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในลักษณะดังกล่าว นอกเหนือจากความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาที่เรียน ทั้งนี้โดยอาจใช้แนวคิดในการพัฒนา หลักสูตรที่อาศัยหลักการในการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน (Outcome-Based Education: OBE) (Spady, 1988: 4-8; 1994: 18-22; Spady and Marshall, 1991: 67-72) ซึ่งเน้น การจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุผลการเรียนทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิชาที่เรียน และให้มีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนควรมี เพื่อให้สามารถแสดงออกเมื่อ สำเร็จการศึกษาและใช้ประโยชน์ในสภาพความเป็นจริงในสังคมภายนอกโรงเรียนต่อไปได้ ทั้งนี้ เพื่อให้หลักสูตรรายวิชาเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ สอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอย่างแท้จริง

การจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนเป็น แนวคิดของ สแปดดี (William G. Spady) และได้มีการนำแนวคิดนี้มาใช้ในการปฏิรูปหลักสูตร ในอเมริกา (Kanpol, 1992: 359-374; Guskey, 1994: 51-54) ทั้งนี้การจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนมี ปรัชญา “ความสำเร็จสำหรับทุกคน” เป็นหลัก และมีพื้นฐานความคิด ดังนี้ (Spady and Marshall, 1991: 67)

1) ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนและประสบความสำเร็จได้ (แต่อาจไม่ใช่วันเดียวกัน และวิธีเดียวกัน)

- 2) ความสำเร็จก่อให้เกิดความสำเร็จต่อไป
- 3) โรงเรียนสามารถควบคุมเงื่อนไขของความสำเร็จได้

การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้จะเปลี่ยนจากการยึดกรอบเวลาเป็นหลัก ไปเป็นการยึดผลการเรียนเป็นหลัก ซึ่งมีพัฒนาการใน 3 รูปแบบ คือ แบบเดิม (Traditional OBE) แบบช่วงเปลี่ยนแปลง (Transitional OBE) และแบบที่เปลี่ยนแปลงแล้ว (Transformational OBE) โดยที่ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมจะเน้นผลการเรียนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และทักษะตามเนื้อหาสาระในวิชานั้นๆ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบช่วงเปลี่ยนแปลง จะเน้นทั้งความรู้ ความสามารถและทักษะในเนื้อหาวิชา รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ที่ต้องการสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในการปฏิบัติงานในสภาพการณ์จริงต่อไป ส่วนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงแล้วจะมุ่งพิจารณาที่ผลการเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตหลังการสำเร็จการศึกษาต่อไป โดยจะกำหนดสิ่งที่สอนมาจากผลการเรียนที่ต้องการนั้นเป็นหลัก และจะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องใช้ประสบการณ์ตามบทบาทในชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในสังคม

อย่างไรก็ดี การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผลการเรียนที่ปรากฏโดยส่วนใหญ่ นั้น จะอยู่ในรูปแบบช่วงเปลี่ยนแปลง (Transitional OBE) (O'Neil, 1994: 6-10) ซึ่งหมายความว่าในทางปฏิบัตินั้นยังมีการให้ความสำคัญต่อเนื้อหาสาระในวิชาที่เรียนกันอยู่ไม่น้อย โดยมีแนวโน้มที่จะพยายามให้ผู้เรียนมีผลการเรียนสุดท้าย (Exit Outcomes) ที่สัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงมากขึ้น ในขณะที่การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงแล้ว (Transformational OBE) กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาออกแบบ (Spady and Marshall, 1991: 70) ซึ่งในการนำมาปฏิบัติจริงนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และเป็นเรื่องใหญ่ อันอาจจะเป็นเรื่องยาก และสเปคตติ (Spady, 1988: 8) ตระหนักถึงสภาพการณ์ดังกล่าวดีจึงได้แนะนำให้หาหลักการและแนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผลการเรียนมาใช้ในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ก่อน ทั้งนี้เนื่องจากปรากฏผลว่ามีการนำแนวคิดนี้ไปใช้อย่างได้ผลดีในรัฐต่างๆ ของอเมริกา (Brandt, 1992: 67) เช่น โรงเรียนต่างๆ ใน เขตการศึกษาจอร์เจีย ซิตี้ รัฐนิวยอร์ก (Johnson City Central School District) (Butler, 1987: 1; Desmond, 1992: 1) โรงเรียนมัธยมเทมเป (Tempe High School) ในรัฐอริโซนา (Buffington, et al., 1988: 9-10) โรงเรียนมัธยมอัลฮัมบรา (Alhambra High School) ในฟีนิกซ์ รัฐอริโซนา (Briggs, 1988: 10-11) โรงเรียนในเขตการศึกษาสปาร์ตา (Sparta School District) รัฐอิลลินอยส์ (Brown, 1988: 12) โรงเรียนในเขตการศึกษา 214 ในเมืองอาร์ลิงตัน ไฮทส์ (Fitzpatrick, 1991: 18-22) และโรงเรียนใน เฟรดเดอริก เคานตี (Frederick County) รัฐแมริแลนด์ (Castner, et al., 1993: 45-51) ส่วนในอังกฤษนั้น ได้มีการนำแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนไปใช้ในระบบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาด้วย (Jessup, 1991: 12) นอกจากนี้ ในบทความของ อีวานส์ และคิงส์ (Evans and King, 1994: 12-17) ยังได้กล่าวถึงงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับ

การจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนในรัฐยูทาห์ รัฐมิสซูรี รัฐไอโอวา และมินนิโซตา ที่พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

หลักการในการออกแบบการสอนและดำเนินการเรียนการสอนแบบเน้นผลการเรียน มีลักษณะดังนี้ (Spady and Marshall, 1991: 70) คือ มีการกำหนดผลการเรียนที่จะต้องบรรลุได้ให้ชัดเจน และออกแบบการสอนโดยยึดผลที่จะบรรลุได้ที่กำหนดไว้แล้วนั้นเป็นหลัก โดยเน้นถึงความคาดหวังระดับสูงที่ผู้เรียนทุกคนประสบผลสำเร็จในการเรียน ตลอดจนให้โอกาสและความช่วยเหลือเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงความสำเร็จในการเรียน

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผลการเรียนนั้น สแปดตี และ มาร์แชลล์ (Spady and Marshall, 1991: 72) ได้กล่าวถึงลักษณะในการจัดดำเนินการ ซึ่งพอสรุปได้ว่า ควรต้องมีการระบุผลการเรียนที่ชัดเจน มีการจัดโอกาสเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนตามความจำเป็นของผู้เรียน มีการให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถทางภาคปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์ที่ชัดเจน มีการให้ความช่วยเหลือกำกับชี้แนะจากครู มีการจัดโครงสร้างหลักสูตร การสอนและการประเมินผลให้มีความสอดคล้องกัน และมีลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ นอกจากนี้ สแปดตี (Spady, 1988: 7) ได้เน้นว่า การสอนโดยให้เวลาและโอกาสเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความจำเป็นของผู้เรียนนั้นจะมีผลต่อความสำเร็จและแรงจูงใจของผู้เรียนอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่ไม่ใช่ผู้เรียนเร็วหรือเรียนดีในชั้นเรียน

สำหรับผลการเรียนสุดท้าย (Spady, 1988: 6) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการออกแบบหลักสูตรและการดำเนินการเรียนการสอนแบบเน้นผลการเรียนนั้น จะต้องเป็นผลการเรียนที่สะท้อนถึงสิ่งที่ผู้เรียนจะประสบจริงเมื่อสำเร็จการศึกษา และเมื่อต้องมีความรับผิดชอบในวัยผู้ใหญ่ ฉะนั้นผลการเรียนที่จะระบุนั้นต้องเป็นสิ่งที่กว้างไกลออกไปจากเนื้อหาสาระ ในวิชานั้น ๆ และจะต้องเกี่ยวข้องกับการเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่จะสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต ต่อไปได้ในอนาคต มิใช่เพียงสนองตอบต่อหลักสูตรที่จัดขึ้น หรือตามข้อกำหนดของสถาบันการศึกษานั้น ๆ เท่านั้น ฉะนั้นแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบนี้จึงเปิดโอกาสสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการสอนและการเรียน ในระดับสูงในเชิงประสบการณ์ และให้มีการใช้ความรู้ต่างสาขาร่วมกัน โดยที่เป้าหมายด้านผลการเรียนนั้น ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่แต่เพียงทักษะเบื้องต้น ความรู้ความจำระดับต่ำ และจุดประสงค์การเรียนรู้แคบ ๆ เท่านั้น ทั้งนี้ ผลการเรียนสุดท้ายที่ผู้เรียนควรบรรลุเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งได้มีการกำหนดไว้เป็นหลักเพื่อการจัดการเรียนการสอนต่อไปนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นทั้งในด้านความรู้ความสามารถและทักษะในเนื้อหาวิชาการหรือวิชาชีพเฉพาะ รวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นที่เป็นที่ต้องการและใช้ประโยชน์ได้ในสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Spady, 1994: 22)

การพัฒนาหลักสูตรตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนนั้น จะมาจากการพิจารณาผลการเรียนสุดท้ายที่กำหนดดังกล่าว เป็นหลัก แทนการเขียนวัตถุประสงค์จากหลักสูตรที่มีอยู่เดิม กล่าวคือจากผลการเรียนสุดท้ายทั้งในด้านเนื้อหาวิชาการ หรือวิชาชีพเฉพาะ และด้านคุณลักษณะที่ผู้เรียนควรมี ก็จะพัฒนาออกมาเป็นผลการเรียนระดับโปรแกรมการเรียน ระดับรายวิชา ระดับหน่วยการเรียน และระดับบทเรียนอย่างสอดคล้องกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ให้ออกแบบจากระดับบน สู่ระดับล่าง (Design Down) จากผลการเรียนสุดท้ายที่กำหนดไว้ กว้าง ๆ มาเป็นผลการเรียนระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับโปรแกรมการเรียน ระดับรายวิชา จนถึงระดับหน่วยการเรียน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของการจัดการเรียน การสอนแบบเน้นผลการเรียนนั้น จะต้องมาจากการพิจารณา ผลการ เรียนสุดท้ายที่กว้างไกลออกไปจากเนื้อหาสาระในหลักสูตรเดิม และเป็นผลการเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญที่จะมีผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปภายหลังการสำเร็จการศึกษา ซึ่งแนวคิดนี้นับว่าสอดคล้องกับ แผนงานหลักที่ 2: การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่ระบุวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มตามศักยภาพ และมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ ใช้เหตุผลและผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบและมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตน พัฒนาอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

นอกจากนี้ จากการพิจารณาปรัชญาการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งระบุไว้ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จัดการศึกษาโดยมุ่งพัฒนากำลังคนให้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะประยุกต์ และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย” รวมทั้งนโยบายคุณภาพของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลซึ่งกำหนดไว้ว่า “เรา (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล) มุ่งมั่นจัดการศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตอบสนองความพอใจของผู้รับบริการด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” ตลอดจนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ ซึ่งสรุปได้ว่า หลักสูตรโดยรวมมุ่งเน้นให้ “ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถเป็นนักวิชาการปฏิบัติการที่ใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความคิดริเริ่ม มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้” นั้น จะเห็นได้ว่า ปรัชญาการศึกษาและนโยบายคุณภาพของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ มีพื้นฐานความคิดมาจากปรัชญาการศึกษาแนวปฏิบัตินิยม (Pragmatism) (Haack, 1988: 514-515) ซึ่งยึดถือ

จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานในสายวิชาชีพของตนตามสภาพการณจริง ได้ และกล่าวได้ว่า พื้นฐานความคิดทางปรัชญาการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนทั้งในด้านวิชาชีพเฉพาะและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ สำหรับการปฏิบัติงานในสภาพการณจริง ต่อไป

ดังนั้น จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน และเห็นว่าแนวทางในการออกแบบหลักสูตรดังกล่าว จะทำให้การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาในครั้งนี้ มีประสิทธิภาพ และส่งผลดีต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป โดยการพัฒนาหลักสูตรตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนครั้งนี้ จะเน้นหลักสูตรการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ เนื่องจากได้ปรากฏข้อค้นพบจากงานวิจัยว่า ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่เป็นที่ต้องการมากในวงการธุรกิจ (กัญญาสินธวานนท์ และคณะ, 2523: 150-156; บังอร สว่างวโรรส, 2527: 48) และการเขียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจนั้น จัดเป็นการเขียนจริง ดังเช่นที่ โบเวน และมาร์ค (Bowen and Marks, 1994: 147-148) ได้กล่าวไว้ ซึ่งสรุปได้ว่า การเขียนจริงที่เจ้าของภาษาใช้ในชีวิตประจำวันมักจะเป็นการเขียนในลักษณะของ การเขียนจดหมาย การกรอกข้อความ การฝากข้อความ การเขียนประกาศ และการเขียนเพื่อบันทึกข้อความ มากกว่าการเขียนทางวิชาการ และในการสอนผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาจริงของผู้เรียนนั้น ครูควรจัดสอนการเขียนภาษาอังกฤษในลักษณะของการเขียนจริงดังกล่าวด้วย อีกทั้งหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษที่จัดสอนในโปรแกรมการเรียนสาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ ยังไม่มีรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ แต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรพัฒนาหลักสูตรวิชานี้ขึ้น เพื่อจัดสอนให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในวงการธุรกิจที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน ซึ่งเป็นหลักสูตรรายวิชา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สมมุติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน (Outcome-Based Education) (Evans and King, 1994: 12-17; Vickery, 1990: 67-70; Fitzpatrick, 1991: 18-22; Castner et al, 1993: 45-50; Thomas, 1995: 1; Ladd, 1995: 1 และ Welker, 1994: 1) สรุปได้ว่า การจัดการ

เรียนการสอนตามแนวทางที่กำหนดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์สำหรับการดำเนินชีวิตหลังการสำเร็จการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจของผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่กำหนดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่กำหนดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจที่พัฒนาขึ้นตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ

2.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ความสามารถในการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ลักษณะความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานให้ได้มาซึ่งรายละเอียดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเพื่อทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น รวมทั้งการประเมินหลักสูตรทั้งในด้านรายละเอียดหลักสูตร และผลการทดลองใช้หลักสูตร ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยที่ รายละเอียดหลักสูตรนั้น ได้แก่

1. เอกสารหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ รายการผลการเรียนสุดท้ายระดับรายวิชา เนื้อหา แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล

2. เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร ตัวอย่างแผนการสอน

และเอกสารประกอบการสอน

การจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน หมายถึง การดำเนินการทั้งในด้านการกำหนดเนื้อหา และโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลผู้เรียน และการจัดระดับความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยอาศัยผลการเรียนสุดท้ายเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการ และผลการเรียนสุดท้ายนั้นประกอบด้วย ความรู้ความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งจำเป็นสำหรับการประสบผลสำเร็จในการทำงานและการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป ลักษณะสำคัญในการดำเนินการตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน มีดังนี้

- 1) กำหนดผลที่จะต้องบรรลุได้ให้ชัดเจน
- 2) ออกแบบการสอนโดยยึดผลที่จะบรรลุได้ที่กำหนดไว้แล้วนั้นเป็นหลัก
- 3) เน้นถึงความคาดหวังระดับสูงที่ให้ผู้เรียนทุกคนประสบผลสำเร็จในการเรียน
- 4) ให้โอกาสและความช่วยเหลือเพิ่มเติมเพื่อการได้บรรลุถึงความสำเร็จในการเรียน

หลักสูตรการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน

หลักสูตรรายวิชา หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้นสำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในระยะเวลา 1 ภาคเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะ ตามลักษณะรายวิชาของวิชาหนึ่งวิชาใด

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ หมายถึง การแสดงออก ในการใช้ภาษาอังกฤษธุรกิจด้านทักษะการเขียน เช่น การเขียนโต้ตอบจดหมายธุรกิจ บันทึกข้อความ และรายงานธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นผลมาจากการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดให้ตามแนวทางที่กำหนดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยความสามารถดังกล่าววัดได้จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ภาษาเขียนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความคิดในเรื่องต่างๆ โดยทั่วไป เช่น เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น อธิบายความ บอกลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสภาพการณ์ต่างๆ ชักชวน หรือแสดงความคิดเห็นเชิงสนับสนุนหรือโต้แย้งในเรื่องใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

ความรู้พื้นฐาน หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษจากการศึกษาวิชา อังกฤษ 2 ซึ่งเป็นวิชาบังคับ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในหลักสูตรบริหารธุรกิจ

บัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ความรู้ ความสามารถและทักษะ ดังกล่าว วัดได้จากการทำแบบสอบถามวัดความรู้พื้นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่ได้รับการส่งเสริมจากการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่กำหนดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยลักษณะของผู้เรียนดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผล ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ลักษณะความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่น รายการลักษณะของผู้เรียนที่ได้รับการส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่กำหนดในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ ได้มาจากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ หน่วยงานธุรกิจที่ใช้ภาษาอังกฤษ ผู้ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ และ/หรือ วิชาเอกการจัดการ-ภาษาธุรกิจ (อังกฤษ) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนี้วัดได้จากการทำแบบสอบถาม/แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผล หมายถึง การประเมินความคิดโดยใช้เหตุผล และความมีใจกว้างในการพิจารณาทางเลือกต่างๆ ที่มีมุมมองแตกต่างกัน วัดได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีเหตุผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ หมายถึง การแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นที่เข้าใจได้ในการสื่อสารกันบริบทเฉพาะนั้นๆ ทั้งในด้านหลักภาษา ความเหมาะสมกับบริบท การใช้กลวิธีการสื่อความ และการใช้ภาษาในเหตุการณ์จริง ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษนี้วัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การทำงานร่วมกันกับผู้อื่น หมายถึง การทำกิจกรรมด้วยกันกับผู้อื่นในกลุ่ม โดยมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการฟังพากัน และมีเป้าหมายร่วมกัน วัดได้จากการทำแบบวัดการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนมีอิสระในการควบคุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเอง วัดได้จากการทำแบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง ความตั้งใจเอาใจใส่ และความพยายามในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลที่ดีที่สุด ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตน และปรับปรุงงานของตนอยู่เสมอ วัดได้จากการทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง ผู้เรียนระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

หน่วยงานธุรกิจที่ใช้ภาษาอังกฤษ หมายถึง หน่วยงานที่ประกอบธุรกิจการค้าต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษด้านเอกสาร และทักษะการเขียนในการดำเนินงาน เช่น การติดต่อโต้ตอบธุรกิจทางจดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แฟกซ์ และการค้นคว้าเอกสาร เป็นต้น โดยมี หัวหน้าหน่วยงานในระดับแผนก หรือเทียบเท่าเป็นอย่างน้อย เป็นผู้รับผิดชอบและสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ ในหน่วยงานธุรกิจนั้นได้ หน่วยงานธุรกิจดังกล่าว ได้แก่ ธนาคาร (แผนกต่างประเทศ) บริษัทการเงินและประกันภัย (ฝ่ายต่างประเทศ) บริษัทที่ประกอบธุรกิจการส่งออกและนำเข้า โรงแรมที่มีชาวต่างประเทศมาพัก สายการบิน บริษัทผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว และบริษัททั่วไปที่ประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมที่ติดต่อกับชาวต่างประเทศ

ผู้ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน หมายถึง พนักงาน หรือลูกจ้าง ในหน่วยงานธุรกิจที่ใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ หรือ วิชาเอกการจัดการ-ภาษาธุรกิจ (อังกฤษ) ในหลักสูตร พ.ศ. 2534 ย้อนหลังจากปีการศึกษา 2542 อย่างน้อย 2 ปีการศึกษา และปฏิบัติงานในหน่วยงานธุรกิจที่ใช้ภาษาอังกฤษ

คุณภาพของหลักสูตร หมายถึง ผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรใน 2 ลักษณะ คือ (1) การประเมินรายละเอียดหลักสูตรด้านความสอดคล้องภายในโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ต้องได้ ค่าเฉลี่ยของการจัดอันดับคุณภาพสูงกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5 ในแบบประเมินรายละเอียดหลักสูตรประเภทมาตรฐานส่วนประมาณค่า ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ (ระดับ 1 - ระดับ 5) และ (2) การประเมินโดยการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ทั้งนี้ กลุ่มผู้เรียนที่เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ต้องได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อไปนี้ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1. คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ
2. คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น คะแนนความสามารถในการคิด

วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล คะแนนความสามารถในการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ คะแนนลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง คะแนนลักษณะความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และคะแนนลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาในงานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางแก่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร โดยอาศัยแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน
2. สถาบันการศึกษา รวมทั้งครูและผู้บริหาร ที่เกี่ยวข้องสามารถนำเอกสารหลักสูตรรายวิชาที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ธุรกิจแก่ผู้เรียนอย่างสอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้งานในวงการธุรกิจ